

GASILLEC

Cetnik XXXVI.

Glasiło »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana«

Izhaja vsak drugi mesec. / Posamezne številke 2.50 Din, za inozemstvo 3 Din.
V »JGZ« združena gasilna društva dobijo po en izvod »Gasilca« brezplačno.

V Ljubljani, dne 20. marca 1932. • Številka 2.

Predsedstvene vesti.

1. Redne podpore.

Popisnice z letnim raučnim zaključkom, potrjenim od županstva in predlogom župnega načelstva je predložiti semkaj do najkasneje 15. aprila t. l.

2. Izredne podpore.

Prošnje na kraljevsko bansko upravo za podelitev izrednih podpor iz 2% nega gasilskega sklada vlagajo društva vsako drugo leto. Prilagati jim je skrbno izpolnjeno »Popisnico« kot prilogo s proračuni, odnosno računi in podobnimi verodostojnimi dokazili ter s predlogom župnega načelstva. Letos jih je vposlati semkaj do 30. aprila.

Prošnje na isto oblast za podelitev enkratne izredne podpore iz 1% nega gasilskega sklada je vlagati od slučaja do slučaja s podalki nastale škode, potrjenimi od županstva, opremljene z vsemi dokazili in izkazili nastale škode na orodju, obleki, zdravju in izostalem zaslužku ob času delne-zmožnosti edino-le po župnem načelstvu semkaj. Preko župe in zveze vloženih pr. šenj oblast ne upošteva ter jih dosledno vrača, kar le zavlačuje hitro rešitev.

Vsaka prošnja bodi spisana na celo polo pisarniškega papirja in je kolekovine prosta, le prošnjam za prireditve to m. bole in srečolova je za rešenje priložiti kolek za Din 20.—.

3. Podporni sklad J. G. Z.

Prošnje onemoglih gasilcev, vdov v službi ponesrečenih gasilcev in njih sirt naj predložijo društva po pristojnih župah do 30. aprila t. l.

4. Naročnike »Gasilca«

ponovno prosimo za obnoveitev, odnosno novo naročitev lista, za katerega se plačuje naročnina v n a p r e j. Dolžniki naročnine izza lanskega leta naj poravnajo v najkrajšem času zaostanke!

5. »Gasilskega Koledarja«

obvezni letni izvodi za leto 1932. še niso poravnani docela. Vmes je še nekaj lanskih neplačanih koledarjev.

6. Avtor — centrali

je prijavljati igre, odnosno koncertne komade in pesmi z natančno navedbo pisateljev in skladateljev najmanj teden dni pred prireditvijo po zveznem predsedstvu.

7. »Samopomoč«.

Za l. četrtletje 1932. leta so prispevki koncem marca še od tretjine članstva na dolgu, kar ovira redno nakazovanje posmrtnin ter usvajanja nezaupanje med redno plačujočim članstvom do uprave »Samopomoči«.

Skrbno izpolnjene nove »Evidenčne liste« članstva naj predložijo vsa ona društva, katerim so bile doposlane zadevne tiskovine, čim prej!

Avtorske takse za skladbe in gledališke igre.

V smislu skupščinskega sklepa z dne 2. avgusta 1931. l. je sklenila J. G. Z. s poslovalnico Avtor-centrale v Ljubljani pogodbo, ki so jo že prejela društva, oziroma jo v kratkem prejmejo. Glasom te bodo plačevala vsa prostov. gasilna društva od proizvajanja pevskih in glasbenih točk znižano tantiemo, kakor je to razvidno iz pogodbe.

Da ne bodo društva zaradi nepoznanja posledic neupoštevanja strogega izvajanja vseh točk tega zakona utrpela gmotne škode, pozivamo vsa društva, da se strogo drže točk pogodbe in pravočasno pred prireditvijo javijo vsako prireditev s popolnim sporedom in imeni skladateljev oziroma pisatelja Jugoslovnski gasilski zvezi v Ljubljani.

Opozarjamo vsa društva ponovno na posledice zakona o zaščiti avtorske pravice in v to svrhu objavljamo nekatere §§ tega zakona.

§ 21. Avtor ima izključno pravico, dajati svoje delo v promet, ga objavljati, razpravljati o njem javno na predavanjih, ga reproducirati in razmnoževati. Dokler se delo ne objavi, gre avtorju izključna pravica, občinstvo obveščati o njem. Avtorska pravica do gledališkega, glasbenega in kinematografskega dela obseza tudi izključno pravico javnega prikazovanja in izvajanja.

§ 48. Kdor brez pristanka avtorjevega, njegovega pravnega naslednika ali drugega avtorskopravnega upravičenca (§ 10) ali vobče brezpravno prisvaja ali ukorišča pravice,

zaščitene s tem zakonom, prekrši avtorsko pravico ter odgovarja po obćih kazenskih predpisih kakor tudi po posebnih predpisih tega zakona.

§ 49. Kdor vedoma prekrši avtorske pravice, navedene v §§ 21. in 22. tega zakona, se kaznuje zaradi prestopka v denarju od 1000 do 60.000 dinarjev ali z zaporom od 1 do 6 mesecev. V težjem primeru koristoljubja se smeta izreči obe kazni. Tudi poskus se kaznuje.

§ 51. V denarju od 500 do 10.000 dinarjev ali z zaporom od 7 dni do 2 mesecev se kaznuje:

1. kdor zoper predpise §§ 17. in 31. tega zakona vedoma izpremeni kakšno delo ali njegov naziv ali avtorjev naziv ali delo skrajša etc. etc.

§ 52. Prestopek, kazniv po § 51. tega zakona, stori tudi oni, kdor odda brezplačno ali za plačilo svoje prostore za tako predavanje, izvajanje ali prikazovanje ali razstavljanje kakšnega dela, ki je s tem zakonom nedopušćeno, če je vedel za to nezakonitost.

§ 58. Za gledališke in kinematografske predstave, koncertna in radiofonska izvajanja, javna predavanja in javne razstave, prirejene brez avtorjeve dovolitve, odnosno dovolitve avtorsko-pravnega upravičenca, mora plačati oškodovalec oškodovancu ves dohodek od neupravičenega izvajanja brez odbitka stroškov, izdanih zanje.

Če je bilo delo predstavljeno, izvedeno, odnosno razstavljeno z drugimi deli vred, se mora odrediti kot odškodnina s razmeren del dohodka.

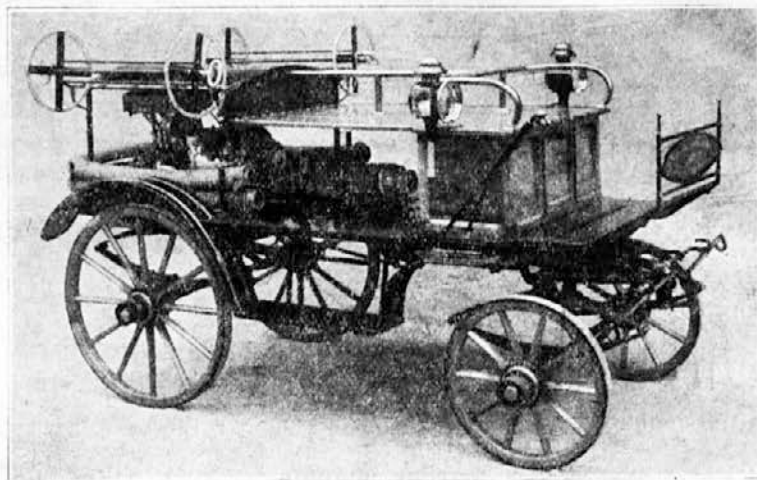
§ 60. Oškodovana oseba (§ 53) je upravičena, zahtevati pri civilnih sodiščih pred vloženo tožbo, pri kazenskih sodiščih pa po vloženi tožbi, toda pred izrečeno sodbo, da je

predmete, navedene v § 54. tega zakona, zaseči in shraniti, kakor tudi to, da odredi sodišče vse, česar je treba, da se prekršitev avtorske pravice ne stori ali ne ponovi etc.

§ 63. Ukrepe, navedene v §§ 54. in 55. tega zakona, sme zahtevati oškodovana oseba ne glede na to, ali je poškodovalec kriv ali ne.

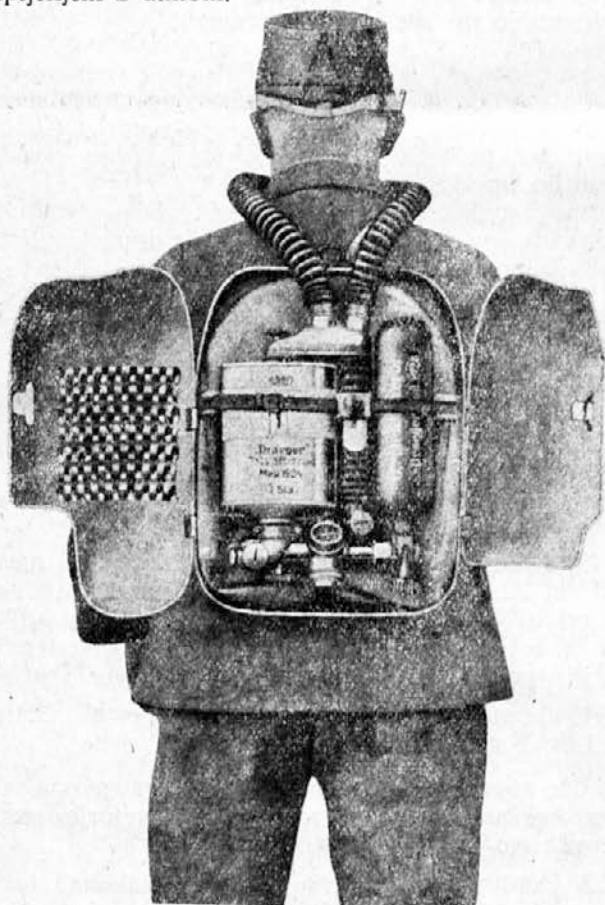
Voz za motorno brizgalno.

Tehniški odsek prejema pogosto vprašanja gasilnih društev kako naj si pripravijo voz za prevoz motorne brizgalne. Nekatera društva si pripravijo zelo nepripravne vozove. Iz tega vzroka Vam prinašamo danes sliko primernega voza z naloženo motorno brizgalno. Temu vozu se tudi lahko priklapi priključna motorka. Ker ne rabimo za strežbo motorne brizgalne mnogo moštva, zadostujejo popolnoma sedeži na tem vozu, ostalo moštvo pa pride k požaru z drugim orodjem ali vozom za moštvo. Voz z brizgalno in nujno potrebnimi gasilci naj bo čim bolj lahek, da je hitro na kraju požara. Tehnični odsek bo zbral slike primernih voz, ki bodo članstvu vedno na razpolago v pisarni J. G. Z.

Obramba gasilcev proti dimu.

Pri današnjih požarih se zahteva, da se kolikor mogoče lotimo ognjišča kar najbližje, če le mogoče v jedru. Vsled tega je dolžnost poveljnika, da svoje gasilce varuje proti zastrupljenjem z dimom.

»Dräger« aparat za dovažanje kisika v masko.

V dobi, ko so gasili tudi večje požare samo z ročnimi brizgalnami, s katerimi niso mogli požarnega ognjišča poprijeti v jedru, so seveda zadostovala proti zastrupljenju z dimom, primitivna sredstva, kakor moker robec pred usti in nosom.

Ker imamo dandanes orodje in druge različne pripomočke izpopolnjene, nam je možno vsako ognjišče zgrabiti v jedru, kar je posebno važno pri požarih skladišč in kleti.

Ako gori bombaž, morska trava, konoplja, žaganje ali premog, se požaru ne moremo približati brez zadostnih varnostnih naprav ne da bi tvegali zastrupljenja s plinom.

Pred vojno so zato uporabljali čelade z usnjato krinko, v katero je bilo vdolano sito iz medi, kar je bilo še slabše kakor moker robec pred usti in nosom, ker je čelada s krinko delovanje gasilcev ovirala. Napredek je nastopil z uvedbo »Ila krinke«.

Ta je bila sestavljena iz prej omenjene čelade, imela je pa namesto sita, gumijasto cev z ventilom, da se je lahko dihanje prilagodilo plućam. Pri »Ila krinki« je bilo dihanje precej težavno, za pljuča naporno, razen tega ni bila čelada vsakemu gasilcu tako tesna, da bi dim ne uhajal v pljuča. Istotako je bilo delovanje gasilcev cvirano, Izpopolnitev je nastopila, ko se je uvedla »Kieler ali Königschen« maska pri kateri se je skozi gumijasto cev dovajal zrak po ročni črpalki, ali majhnem mehu. Ta maska ima to prednost, da omogoča normalno dihanje. Potrebno pa je, da je tesno pritrjena. Ovira pa tudi gasilca pri delu, ker mora biti gasilec vedno pritrjen, zračna cev služi obenem gasilcu kot telefon, ker je vdolgan na koncu cevi slušalni aparat.

Med vojno in nekaj časa po njej se je uporabljala tanka gumijasta maska. Za dihanje je bila v maski pritrjena priprava z mokro gobo. Za majhne požare, ki so razvijali manj dima, je zadostovala, pri večkratni uporabi pa je postal gumi krhek, vsled česar je zopet uhajal dim.

Med vojno so posebno pažnjo posvetili plinskim maskam. Gasilci so se nekaj časa posluževali vojaških plinskih mask, vendar niso bile prav uporabne, dale so pa podlago k izboljšanju priprav za varstvo proti dimu. Maska je ostala ista, le vložek z vsebino se je spremenil. Gasilci še danes rabijo rdeče vložke tako zvane »F« vložke. Ti služijo pa samo proti dimu in ne proti ogljikovim plinom. Za te pridejo v poštev »Co« vložki.

Vprašamo se zakaj še dandanes nimamo popolne maske proti dimu in zakaj se še obilo gasilcev vključ ob obrambnim sredstvom in poukom zastrupi?

1. Maska se mora prilagati vsakemu gasilcu popolnoma tesno, tako da ne more od zunaj prihajati najmanj zraka. Vezje maske mora biti natančno prilagojeno glavi nosilca, vsled česar mora imeti vsak gasilec svojo masko, to pa ne samo iz higienskih ozirov, ampak tudi radi velikosti. Vsak klobuk ni prav vsakemu človeku, tako je tudi z vsako masko.

2. Maske proti dimu naj nosijo le popolnoma zdravi ljudje. Praksa dokazuje, da nervozneži in ljudje s srčno na-

pako trpijo na težkem dihanju in grozi. Za gasilce, ki imajo brado, maske niso uporabne.

3. Nošnji maske se je privaditi, da se pljuča prilagodijo, istotako tudi gasilec. Vaja z maskami; vežbanje, premagovanje različnih zaprek, nošnja tovorov in ljudi, lestev itd. naj se obilo vadijo.

4. Dim pri požarih vsebuje še različne strupene in dražilne pline, največkrat spojene z ogljikom, vsled česar »F« vložek tudi izvežbanim gasilcem ne zadostuje. Dokaz temu veliki kletni požar na Dunaju, kjer se je zastrupilo več gasilcev vkljub uporabi dosedaj navedenih mask. Isto se je zgodilo pri požaru gradu v Stuttgartu.

Skozi maske se mora dovažati neobhodno 15% kisika potrebnega za dihanje. Maske se morajo po uporabi osnažiti, obrisati, posušiti ter se ne smejo mokre shranjevati v pušico ampak v posebni mrežni cmar. Vložki postanejo po enourni uporabi nerabni ter se morajo po rezervnih vložkih nadomestiti. Razen popolne opreme je treba vzeti k požaru tudi rezervne vložke.

Odpomoč. Ker še nimamo dosedaj popolnega čistilca zraka, nam preostane le uporaba aparata za kisik.

Dr. Dräger je ta aparat sestavil ter ga najdemo v vseh rudokopih in tovarnah, kjer se razvijajo strupeni plini. Gasilna društva velikih mest teh aparatov ne morejo pogrešati. Škoda je le, da so predragi, kajti 7000 Din za nabavo enega takega aparata težko malokatero društvo žrtvuje.

Ta aparat (glej sliko) se nosi na hrbtu. »Dräger« aparat vsebuje dvolitersko jekleno steklenico s kisikom in kali patrono, ki upor dihanja izloča.

Ta maska kljubuje vsem plinom, česar pa o čeladnih maskah ni mogoče trditi. Edina pomanjkljivost so steklena očesa, ki postanejo rada motna, vsled česar se vid gasilca omeji.

»Dräger« je lahko spojen s čelado, a ni potrebno. Zadoštuje tudi samo vložek pred usta in nos, da so oči proste. Ako imamo dražee pline, tedaj se poslužujemo očal.

H. Voller.

Leo Cepuder, sreski šolski nadzornik:

Prekmursko gasilstvo.

Mogoče ne bo temu ali onemu prijalo, da rabim izraz »prekmursko« toda imam za to razloge. Ni dolgo od tega, kar je v enem naših dnevnikov izšel članek, ki se izjavlja proti temu, da bi rabili za že dobro udomačen naziv »Prekmurje«, »prekmurski«, Slovenska krajina. S tem naziranjem soglašam, kajti nekam nerodno bi se glasilo, če bi rabil izraz Slovenska Krajina v obliki pridevnika »slovensko krajinsko« gasilstvo. Ne pa samo to! Gotovo je, da je to izražanje okorno in bi se kot tako med narodom nikoli ne priljubilo. Naziv »Slovenska Krajina« je bil utemeljen v oni dobi, ko Premurje še ni bilo svobodno in se je že po imenu izrazilo ločilo od naroda, ki je v tedanji dobi vladal. Ravno ta naziv je prekmurskemu narodu pomagal utrjevati samozavest in ohranjanje narodno samostojnost.

Pa h gasilstvu!

Ne mislim govoriti o vsem gasilstvu v Prekmurju. Le o beltiški gasilski župi naj povem nekatere zanimivosti.

Beltinci! Prijazen kraj sredi prekmurske ravnine, ki marsikoga tako odbija, a kdor je živel nekaj časa na tej ravnini, jo je kaj hitro vzljubil. Saj ni to pusta in dolgočasna ravnina! Nasprotno! Živahna in gosto obljuda je! Komaj prideš iz ene vasi, že se ti belijo nasproti skromne a prijazne hišice sosednje. Po cestah, ki so prav lepe je živahen promet, kajti Prekmurec je poleg poljedelca tudi dober trgovec. Beltinci, ki so jih Madžari nazivali Bellatinc, je trgovsko središče, kjer se vršijo živahni sejmi, tu se izmenjavajo obilni kmetijski produkti za industrijsko blago in drugo. Vsak dan živahno vrvenje. Poleg tega je Beltinci fara osmih velikih občin in je zlasti ob nedeljah kaj zanimivo pogledati to množico vernikov, ki se zbere od vseh strani k službi božji. Saj šteje fara 8000 duš. In, da omenim še to. Prebivalci so sami Slovenci. Saj ni dolgo, ko sem imel priliko slišati razgovor dveh mladih oseb: »Kaj v Beltince greš? Saj so tam sami Madžari! Tam je vse madžarsko!« Seveda sem se oglasil in olajšal srce mladi potnici, ki je po mojem pojasnilu z mirnim srcem potovala med te »strašne Madžare«, kjer bo morala dalj časa živeti.

Ne dolgo, in poteklo bo deset let, ko smo ustanovili tu »beltinsko gasilsko župo«. Obsega ta župa cel dolnjelendavski srez. Ni bilo tako lahko. In tudi ni čudno! Svoj čas je bilo gasilstvo občinska zadeva. Sedaj pa naenkrat »prostovoljno gasilno društvo«! Precej je bilo nasprotstva pri ustanavljanju društev. Nekoliko, ker je bilo to pač novo, po drugi strani stroški, nekaj pa tudi dejstvo, da mi, ki smo pričeli kot novinci delati v Prekmurju, še nismo bili dosti poznani, mnogo ovir pa je povzročila tudi ljubosumnost domače inteligence.

Vendar je šlo! In danes, po vsem trudu in delu, lahko gledamo z zadoščenjem nazaj. Danes šteje župa 28 gasilnih društev, ki so vsa organizirana po enotnih smernicah in se s pridom trudijo, da se v vsem izpopolnijo.

V teh društvih je včlanjenih okoli 500 gasilcev. In reči moram, vzornih gasilcev! Disciplino in samozavest so društva imela priliko pokazati ob raznih nastopih. Gotovo bodo vsem

ostali trajno v spominu dnevi, ko so društva korporativno nastopila na Cvenu, v Murski Soboti, v Beltincih, ko je domače društvo blagoslovilo zastavo, in še drugod. Povsod je enoten krog, enotno poveljevanje in posebno še lep in strmen nastop vzbudil pozornost in pohvalo. A ne samo »parada«! Tudi pri delu so društva vzorno nastopala. Saj je bilo n. pr. pri požaru v Gornji Bistrici tekom 20 minut nastopilo kar enajst društev s svojimi brizgalnicami, ki so preprečila nedogledno nesrečo.

Lepi so nastopi gasilnih društev o priliki narodnih, državnih praznikov, ki so se ravno z njih pomočjo med ljudstvom dobro udomačili. Tako kažejo gasilci, da so tudi dobri in zavedni narodnjaki ter ljubijo domovino in kralja!

Tudi v kulturnem pogledu so gasilna društva storila marsikaj. Gasilno društvo na Melincih, ki je bilo ustanovljeno prvo je imelo več let pevski zbor, ki je večkrat nastopal in žel pohvalo. Okoli 20 predstav so priredili gasilci v domači šoli. Skupno s tedanjim učiteljstvom se je delalo neprestano in je bilo društvo poznano daleč. Zaostajali tudi niso gasilci v Izakovcih. Tudi drugod so v tem smislu društva delovala, a naštevati vse bi bilo preveč. Posebno je še treba omeniti gasilno godbo v Crenšovcih in Bistrici, ki je delo vrlih tovarišev in njih načelnika šolskega upravitelja Lutra. In še več bi se bilo dalo doseči, da smo imeli na razpolago dosti primernih oseb. Tam, kjer so učitelji sodelovali pri društvih, so ta lepo napredovala, le škoda, da odziv ni bil povsod enak. Tudi nekatere učiteljice so marljivo sodelovale pri predstavah, pevskih zboraht itd. ter so jim gasilci za to iz srca hvaležni.

Splošno pohvalo pa je zaslužilo naše gasilstvo s svojim prekrasnim nastopom ob priliki desetletnice osvoboditve Prekmurja. Tedaj se je pokazalo, kaj zmore enotna organizacija. Ravno naši tovariši so izpričali kako zavedno je prekmursko ljudstvo in kako dobri in zvesti Slovenci bivaajo po tej ponižni in skromni ravnini. Solze so se blestele v očeh dostojanstvenikov ko so sprejemali pozdrave iz ust naših otrok, ki so najlepše izrazili ljubezen do skupne domovine, ki je enkrat pridobljena naša večna last, za katero stojimo vsi kot en mož. Nepozaben je bil prizor, ko je slovenska deklica obdana od tovarišev gasilcev izročila zastopniku Njegovega Veličanstva kralja šopek domačih cvetic z besedami:

Naj pozdrav bo ta spomin,
ko nedavno še trpin,
bil suženj in tlačan
sin zemljice te prekrasne.
Ki trpel je, delal, jokaj
in pod bičem krutim stokal.
Tužne pesmi tglas ubiral,
s srcem bolnim tod umiral.
Njemu v čast sem rož nabrala,
in jih v venec povezala.
Vam poklanjam ga z željo:

Čuvajte nam to zemljo,
ki je pila znoj mučenca,
kri prekmurskega Slovencea.

In pa deklica 1. razreda osnovne šole, ki je pozdravila škofa:

Nageljčkov rdečih in belih
nabrala sem bujno razcvetlih,
Rdeči ljubezni globoke so znak
beli zvestobe — ki vsak
dolžen ju je domovini
naši »Slovenski krajini«.

Da gasilstvo koraka pravilno pot, je dokaz tudi to, da so vključena v župi tudi društva, katerih člani so iz madžarskih vasi. Skupno z nami delajo v dobro naroda in v tej enotni misli nas ne moti različna narodnost, vsi se pokorimo skupnosti in za vse velja eno načelo: »Bogu v čast, bližnjemu v pomoč!«

Mogoče bo kdo rekel, da sem opisal samo najlepšo stran našega gasilstva! Vem, da imamo tudi hibe in pogoške, vendar zakaj ne govorim o njih? Zato, ker sem prepričan, in vem iz naših sestankov, občnih zborov itd., kjer se govori o naših težavah, da jih vsi poznate in da nas vse preveva iskrena želja, da bi kolikor mogoče najhitreje prišli do popolnosti.

Ko odhajam iz Vaše sredine, ko odlagam čast župnega načelnika, Vam polagam na srce eno: Razmišljajte dosti o svojem delu, iščite vzroke ovir in pogošk in gotovo je, da boste napredovali in ob prvi desetletnici s ponosom zrli nazaj. Lepa je zavest, ki jo ima človek, če vidi, da njegov trud ni bil zaman in je koristil svojemu bližnjemu po svojih močeh.

Lahko rečem, da mi je težko slovo toda, ko v duhu vidim vse te tovariše, s katerimi sem več let deloval, sem prepričan, da delo ne bo zaostalo, ampak se še pospešilo.

Župa, ki se sedaj razdeli v dve župi, bo imela vse boljše pogoje za napredovanje. Delokrog bo manjši in za to lahko tem pristrčnejši in uspešnejši. Zavedajmo se vsi da človeško delo ni nikoli popolno, in da je treba stremeti vedno navzgor, k višjim ciljem.

Delajte na to, da ne bo nobene občine več, ki bi ne imela svojega gasilnega društva, izpopolnjujte si potrebno orodje, mislite na zidanje gasilnih domov, vsaka župa pa naj skuša nabaviti vsaj eno motorno brizgalno. Tako bo gasilstvo stalo v eni vrsti z drugimi župami, kar po svojem delu in nastopu že sedaj zasluži.

V slovo od večletnega skupnega dela z Vami prekmurski tovariši sem dolžan izreči Vam kot bivši župni načelnik odkritosrčno zahvalo za vse mnoge lepe dneve, ki smo jih doživeli skupaj nemoteno in v prijateljskem soglasju. Žal mi je, da moram ravno jaz, ki sem med Vami prvi začel z gasilskim delom, biti prvi, ki Vas zapuščam. Toda življenjski poklic me sili k temu. Želim vsem najboljših uspehov zlasti pa, da vztrajate na svoji poti.

Bog dal, da ostanemo zdravi in živimo in da bo lahko prišla vesela prilika, da se snidemo ob proslavi desetletnice vsi oni tovariši, ki smo pričeli tod z gasilskim delom za našo gasilsko armado, ki smo ji ustvarili podlago.

Vztrajajte in tako bomo ob desetletnici gotovo videli na čelu gasilnega društva v Beltincih tovariša Peterko, župnega podnačelnika tovariša Smeja, tov. Voreša, Erjavca, tovariše iz Melinc, Tkalc, Glavača, tovariša Lutra, Zeleznička, Gabrca in mnogo drugih, ki jih vseh ne morem imenovati.

Vsem pa želim vso srečo pri delu.

Zdravo!

Slavnostno zborovanje prost. rudn. gasilnega društva Trbovlje-Rudnik.

(Konec.)

Leta 1929. se je ustanovil gasilski naraščaj, ki sestoji iz 18 članov. Namen tega naraščaja je, da se že v zgodnji mladosti vadijo na gasilskem polju ter na ta način postanejo enkrat pravi in dobri gasilci.

Kljub temu, da je zgodovina našega društva zelo pestra in obširna, se bom omejil v naslednjem na najvažnejše. Naše društvo se je udeleževalo, v kolikor so to dopuščale finančne razmere, skoro vseh večjih prireditvev in slavnosti tako v domačem kraju, kakor tudi izven naše doline po širnih krajih naše domovine. Pokazalo je s tem, da pojmuje gasilsko disciplino, ob enem pa tudi vzgled ostalim društvom. Udeleževalo se je v vseh patriotskih in ostalih slavnosti, dajalo inicijativo ter v mnogih slučajih pripomoglo do čim lepšega uspeha.

Vseskozi stroga disciplina in skupnost vsega članstva se je zlasti pokazala leta 1929., ko je pri tekmovanju Trb. gas. župe bilo naše društvo na prvem mestu, za kar je prejelo krasno priznalno diplomu. Vedno se je pokoravalo napram župi, vsled česar je bilo predmet vzgleda raznim ostalim društvom tako v tehničnem, kakor tudi v ostalem pogledu. Ob ustanovitvi Trb. gasilske župe leta 1924. se je to vidno pokazalo ter je takratno župno vodstvo izvolilo za tajnika sedaj že rajnega tov. Holeška.

Disciplino je pokazalo tudi lansko leto ob priliki vseh slovanskega kongresa gasilcev, kamor je poslalo skoro celokupno moštvo, med njimi preko 20 telovadcev in 18 naraščajnikov.

Poleg vsega tega, da je društvo delovalo vedno točno in po principih gasilskih dolžnosti, je skrbelo tudi za članstvo v tem oziru, da mu je nudilo gotove ugodnosti, ki sicer niso bogve kako velike, so pa le znak, da zna društvo ceniti in spoštovati njih nesebično delo. Tako n. pr. je celokupno članstvo zavarovano pri »Samopomoči« JGZ v Ljubljani, ki nudi to, če umre redni član društva, da dobi vdova po moževi smrti primerno vsoto. Poleg tega obstoji pri društvu fond, ki nudi članom, ki so se poškodovali, bodisi pri društvu, v ali izven službe, za čas trajanja bolezni gotovo vsoto, v slučaju smrti pa še pogrebno.

Ker se dogajajo bodisi pri požarih ali gasilskih vajah več ali manj težke nesreče, je društvo za tak slučaj zavarovano za vse člane pri zavarovalnici »Croatia« v Zagrebu.

Vse te prispevke plačuje društvo za vse člane ter je menda edino, kojega člani ne plačujejo nobene članarine.

Iz predstoječe razpredelnice sledi, kake važnosti je ta prepotrebna ustanova. Kmalu po ustanovitvi reš. oddelka se je pokazal samo ta nedostatek, da nam v gotovih slučajih 1 avto ne zadostuje, bodisi, da je včasih v daljšem popravilu ali pa v obratu izven Trbovelj. Da se je odpomoglo tudi temu nedostatku, je društvo začelo razmišljati še o enem reš. avtu, ki pa naj bi bil kombiniran in primeren tudi za gasilske svrhe.

Kljub temu, da je bilo društvo denarno popolnoma izčrpano, se je lotilo še te akcije. S primerno štednjo na vseh koncih in krajih ter z lepim uspehom tombole leta 1929. nam je uspelo, da smo si nabavili tak kombinirani avto tvrdke Ford, ki služi tako za ambulančne svrhe, kot za slučaj požara.

Poleg gasilskih dolžnosti je reševalna služba ena najlepših, ki nam služi za dosego naših ciljev. O tej velevažni ustanovi bi se lahko mnogo razpravljalo ter spisala obširna poglavja.

Pretečeno jesen se je pri društvu osnoval še k rešilnemu oddelku spadajči samaritanski tečaj. Izkušnje nas uče, koliko smrtnih slučajev bi se lahko preprečilo, ako bi se pri nastalih boleznih in nesrečah pravilno postopalo. Zato je bil namen tega samaritanskega tečaja, da se članstvo pouči, kako ravnati v takih slučajih, da če se bolniku ali ponesrečencu že ne more pomagati, da se mu vsaj ne škoduje. Ta tečaj je bil poleg članov namenjen osobito ženskam in ga je vzorno vodil društveni zdravnik g. dr. H. Baumgarten ter dosegel popoln uspeh. Skupno se je vršilo 20 predavanj v gasilskem domu ter se ga je redno udeleževalo ca. 20 članov in 30 žensk.

Za zabavo in razvedrilo si je društvo osnovalo lasten pevski odsek, obstoječ iz 18 članov, tamburaški odsek, obsoječ iz 11 članov in šramel-sekset. Na ta način se člani tudi kulturno izobražujejo in napredujejo.

Večina članstva se rekrutira iz delavskih vrst ter se po trudapolnem delu zbirajo v gasilskem domu, kjer se počutijo kakor pod lastno streho, debatirajo o vsem mogočem ter najdejo razvedrila bodisi pri knjigah in časopisih, ki jim jih nudi društvo; obenem pa so na ta način vedno pripravljeni za takojšnjo pomoč.

S tem sem podal v glavnih obrisih delovanje našega društva ter poročam v naslednjem o stanju društvenega inventarja, ki o glavnem sestoji iz: 1 ambulančni avto tipe Renault, 1 kombinirani avto tipe Ford, 1 moštveni avto tipe Daimler, 1 velika motorka 24-ks trdke Renault, 1 mala motorka 16 ks trdke Union, 1 ročna snemalna brizgalna, 1 mehanična raztezalna lestev, 1 dvokolo, 1 priprava za polnjenje zračnic, 1 priprava za polnjenje avto-akumulatorjev, 2 cevna vozova.

Razen tega razpolaga društvo še z vsemi onimi predmeti, ki so pri gašenju neobhodno potrebni, kakor tudi pri povodnjih in nesrečah.

Na vsem rudniku se nahaja preko 80 ročnih gasilskih aparatov od navadne do najmodernejshe tipe. Velikega pomena so ti aparati, ker je bilo nebroj požarov že preprečenih, ker so bili v kali zadušeni z imenovanimi ročnimi gasilkami.

Kakor so velike Trbovlje, tako imamo hvala Bogu poseben v zadnjih letih opaziti nazadovanje požarov, kar je deloma pripisovati skrbnemu vsakoletnemu nadzorstvu in pregledovanju vseh rudn. objektov in stancvanjskih poslopij, ki se vrše s strani društvenih, zato določenih članov.

Točasno razpolaga društvo z lastno opremo, in sicer poseduje vsak član po eno staro in eno novo delovno obleko, paradni krog, obstoječ iz hlač, bluže, čepice in pelerine.

Tako sem na kratko podal zgodovinsko poročilo o našem 50 letnem delovanju v glavnih obrisih. To poročilo naj nam služi za vzgled, kako moramo postopati, da bomo društvo še bolj povzdignili. Uspehi nam bodo zasigurani, če bomo vztrajali v onem tovarištvu in ljubezni, kot dosedaj.

Jedro vsake ideje je disciplina, pokorščina in vztrajnost. Te so potrebne, da društvo obstoji, se razvija ter dosega vedno višje in višje cilje. Kakor je družila naše prednike samo ena vzvišena misel, tako obljubimo tudi mi danes, da bomo ostali vedno krepki borci gasilskih idej.

Vse sem na kratko orisal, a veže me še ena dolžnost, da se spomnim onih tovarišev, ki jim usoda ni bila dana, da bi z nami obhajali to lepo izvanredno slavnost. Iztrgala je iz naše srede pridne tovariše ter jih vrgla v prezgodnji grob. Dolga vrsta jih je popisanih, v zadnji vrsti naš Nace Holešek. Kakor se je veselil tega današnjega dne, tako mu ga ni bilo usojeno dočakati. Prepričan sem, da vsi rajni prisostvujejo našem današnjemu slavlju, vsled česar jih ne smemo pozabiti in naša dolžnost je, da se jih spominjamo. V znak tega vstanimo in jim zakličimo v njih večni spomin »Slava jim!«.

Preden zaključim poročilo, naj bi moje besede veljale zahvali vsem, ki ste se odzvali našem današnjemu slavlju. V imenu celokupnega članstva se zahvalim mil. gospej ravnateljici, ki nam je stala vedno ob strani ter kumovala našem praporu, gasilskemu domu, avtomobilu in motorki. Nikdar ni odrekla svoje naklonjenosti ter se je vedno za naše društvo ne le zanimala, temveč istega tudi tako moralno kot gmotno podpirala.

Najprisrčnejša zahvala naj velja tudi našem g. predsedniku, brez katerega bi danes naše društvo ne bilo na tisti višini, kot se nahaja. Vsikdar če smo ga prosili, in naj si bo to še taka malenkost ali pa zadeva velikega obsega, smo bili uslišani zbog njegovega visokega priporočila. Prosim pri tej priliki g. predsednika, naj bi tolmač naše hvaležnosti na najvišjem mestu, t. j. pri gener. ravnateljstvu v Ljubljani ter sporoči, da smo vsikdar pripravljeni braniti imovino slavne družbe.

Ne smem pozabiti našega g. dr. H. Baumgartna, ki se sicer radi svojega poklica v našem društvu ne more javno udeleževati, bil pa je toliko ljubezniv, da je tekom minule zime obdržal obširna predavanja ter tako ustvaril kader dobrih samaritant in samaritancev. V imenu celokupnega članstva se mu s tega mesta prisrčno zahvalim s prošnjo, naj nam ohrani naklonjenost tudi v bodoče.

Najlepša zahvala zastopnikom dnevnega tiska, ki so vedno našli razumevanje za naše potrebe ter po možnosti s tiskano besedo podpirali naš pokret.

Vsem, ki sem jih ravnokar navedel, še enkrat najlepša hvala in prosim v imenu društva, ostanite nam naklonjeni tudi v bodoče.

Iz mojega poročila lahko presodite, da je društvo uspešno delovalo, in sicer za povzdigo društvenega ugleda, kakor tudi za upoštevanje in ugled nas samih ter obenem jugoslovanskega gasilstva sploh. Pokazali ste to, dragi tovariši, s svojim zmernim vedenjem izven društva, za kar se Vam v imenu društva najlepše zahvalim. Drugo lepo izpričevalo ste dosegli tovariši s svojo vzorno disciplino v gasilski službi, kar nam je bilo često dano pokazati, bodisi pri vajah ali sličnih nastopih.

Dalje s ponosom poudanjam, da je malo društev, ki bi gojilo tovarištvo v toliki meri, bodisi napram odbornikom ali drugim tovarišem. Za razdor in razne druge neprilike v našem društvu ni prostora.

Danes, ko stojimo na pragu nove dobe, ko stopamo v drugo polstoletje, si podajmo roke in obljubimo, da ostanemo tudi v bodoče zvesti našim stremljenjem za dobro ime in ugled društva, za njega procvit in napredek.

Kakor razne panoge gospodarstva itd., tako je tudi naš zajel vrtnec hude gospodarske krize. Jasno se vidi to iz tega, da praznujemo mi danes naš veliki praznik na tako preprost način. Ne kot druga društva, ki ob takih prilikah rada pokažejo parade itd., temveč radi bi pokazali naše 50 letno delo, naš trud in naš napredek. To je bil naš cilj, ki se pa žal letos ni uresničil. Naj nas to ne straši, kajti prepričan sem, da nam bo to prej ali slej uspelo.

Zato, tovariši:

Ne glejmo ne na desno, ne na levo,
vsi smo bratje, in vsi smo eno:
ljubezen, bratstvo mi gojimo,
vsem srečo, spravo, mir želimo!

»NA POMOČ!

Kličem Vam vsem naše geslo

K besedi se je oglasil g. duh. svetnik Gašparič, ki je častital k zlatemu jubileju, ravno tako je častital tov. Guček, Dolinšek in Jordan.

Končno je povzel besedo še g. predsednik, ki se je zahvalil za pozdrave v svojem imenu, kot v imenu ge. soproge, obljubil še nadaljno naklonjenost društvu ter nato zaključil lepo uspelo intimno slavlje.

Dopisi.

Dobindol. Prostovoljno gasilno društvo je imelo 6. t. m. svoj občni zbor. Društvena poročila je vzelo članstvo na znanje in se je izvolil odbor z načelnikom Francem Vidmarjem. Društvo si gradi svoj dom, ki ga bodo blagoslovili na binkoštno nedeljo. Binkoštni ponedeljek pa se vrši žrebne efektne loterije, ki bi se bilo moralo vršiti že 25. oktobra l. l. Društva, ki so prejela srečke, prosimo, da nam do žrebanja nakažejo denar za razprodane srečke, oziroma vrnejo srečke.

Gasilske zastave, trakove in ves pripadajoči pribor izdeluje in dobavlja

ZAVOD ZA UMETNO VEZENJE

I. NEŠKUDLA, LJUBLJANA

Pražakova 8 (vokal Miklošičeve ceste)

Pri preprosti in najbogatejši izdelavi najboljša kakovost in brezhibna izvedba — Najnižje cene, najugodnejši pogoji. — Popravila in prenovitve zastav in trakov se izvršijo strokovnjsko, trpežno in po najnižjih cenah. — Izvolite zahtevati ponudbe in vzorce. —

Prostovoljno gasilno društvo v Slovenski Bistrici slavi letos 60 letnico obstoja. Po letu 1870. je imela propaganda za gasilstvo uspehe. Klicu po organizirani in zato bolj učinkoviti pomoči bližnjemu so se najprej odzvala mesta in trgi. Pokret se je razširil od tod na deželo, kjer se razpreda omrežje gasilstva vedno gosteje in gosteje.

Slovenska Bistrica, starodavno mesto pod vinorodnim Pohorjem, si je hitro usvojila gasilski program ter je že leta 1872. ustanovila svoje prostovoljno gasilno društvo.

Neposredni povod za ustanovitev društva je dal požar, ki je dne 4. oktobra 1872. uničil več hiš ob potoku Bistrica, ogrožal cerkev in ostalo mesto. Na poziv takratnega notarja Rataja Frana so si zbrali meščani na ustanovnem občnem zboru dne 24. oktobra 1872. pripravljali odbor za gasilno društvo, ki je vložil pravila v odobritev oblasti. Pravila so bila potrjena 24. novembra 1872. Od tega dne dalje živi torej naše društvo. Letos je doseglo častitljivo starost 60 let.

V arhivu ima društvo še precej dobro kroniko društvene zgodovine, ki jo je sestavil na podlagi spisov bivši bistriški kronist Watzek ob 40 letnici. Predaleč bi vedlo, ako bi hotel navesti natančne podatke iz zgodovine društvenega življenja, pač pa hočem iz nje posneti dejstvo, da se je društvo ves čas tehniško izpopolnjevalo, si zgradilo gasilski dom ter si nabavilo mnogo gasilnih pripomočkov, da je članstvo ves čas vršilo vestno svojo dolžnost, ne meneč se za svojo udobnost, celo za svoje življenje ne, kadar je bilo treba pomagati sočloveku, ki mu je strašni element neizprosno segal po premoženju in življenju. Kratko povedano: kronika je najlepša pesem požrtvovalnosti članov našega društva. Zgodovina društva je brez vsakega pretiravanja častna.

Svojega delovanja ni omejilo samo na mesto in bližnjo okolico, ves bistriški, deloma mariborski in konjiški kraj je bil njegovo torišče, dokler ga niso razbremenila tovariška društva v Peklu, v Spodnji in Zg. Polskavi in v Zg. Bistrici.

Novejšega datuma je nabava motorne brizgalne in cevi, kar je društvo obremenilo za 115.000 Din. Društvena uprava, ki jo vodi tov. K. Kukovič kot načelnik in tov. K. Podhraški kot poveljnik, je ta dolg že poravnala večinoma z dohodki lastnih prireditev. Letos hočemo dati proslavi 60 letnice koristen poudarek z nabavo prepotrebne avtomobila.

V organizacijskem oziru in kar se tiče razumevanja tovarištva, je bilo naše društvo vedno na mestu.

Vse to je uvidela Zveza JGZ ter sprejela med svoje letošnje izlete tudi Slovensko Bistrico dne 26. junija 1932., ko bomo proslavili naš velepomemben jubilej. Naše društvo zato tudi opravičeno pričakuje, da bodo tovariška društva upoštevala ta dejstva ter po svoji najboljši moči pripomogla, da bo 26. junij svetel dan našega gasilstva, ki bo manifestiralo svojo gasilsko idejo tako mogočno, kakor tega zeleno Polje še ni doživelo.

Prostov. gas. društvo v Rečici ob Savinji obhaja letošnje leto 50 letnico svojega obstoja. Odbor je na svoji seji dne 20. januarja t. l. sklenil prirediti ob tej priliki veliko slavnost, ki se bo vršila dne 19. junija t. l. V Rečici je najstarejše društvo v Gorenjesavinjski dolini ter razen Zalca najstarejše v vsej Savinjski dolini.

Iz Sodražice. Dne 21. febr. je umrl od srčne kapi zadet Franc Pirc, lesni trgovec iz Žimaric, kateri zapušča poleg vdove 10 krepko razvitih sinov. Pogreb pokojnika se je vršil 23. t. m. ob 9. uri. Pokazal je kak sloves in spoštovanje je užival pri domačinih, pri društvih in pri znancih vse ribniške doline. Prihiti so na zadnjo pot našega Franceta ugledni ribniški tržani, Patočani, Bločani in Gregorčavci. Poleg drugih tudi gasilno društvo iz trga Sodražica, Gore in Žimaric, ki mu je bil pokojnik ustanovitelj.

Ob odprtem grobu je izpregovoril zelo genljiv govor gospod Obrstar, Adamičev pevski zbor pa je zapel tri žalostinke.

Ker je bil ugleden trgovec in tudi zelo skrben družinski oče, ga bodo domačini zelo pogrešali. Bil je pa tudi večletni občinski svetovalec in odbornik Posojilnice.

Vsem domačim, zlasti pa gospej soprogi in njegovim desetim sinovom naj bo na tem mestu izrečeno naše globoko sožalje.

Veliki Obrež. Prostovoljno gasilno društvo je imelo 10. januarja svoj redni letni občni zbor. Iz poročila društvenih funkcionarjev je razvidno, da je imelo društvo 10 vaj in je sodelovalo pri enem požaru. Dne 5. julija m. l. se je vršila

Modni atelje

M. Tajnšek, Velenje

Izdelovanje oblek, čepic in perila

tukaj skupno s sosednjo hrvaško gasilsko župo Brdovac župna vaja, pri kateri je sodelovalo 11 društev. Iz 11 brizgalnih sestavljena veriga je črpala vodo 1100 m daleč iz Sotle. Pri vaji je sodelovalo 268 gasilcev, ki so s svojim strumnim delom pokazali, da se zavedajo prostovoljno prevzetih dolžnosti. Društvo si je postavilo v minulem letu novi gasilski dom, ki je stal 176.000 Din.

Prostovoljno gasilno društvo Stražišče pri Kranju. Minuli mesec je imelo gasilno društvo svoj 30. redni občni zbor. Tovariš načelnik se je s toplimi besedami spomnil pokojnih, posebno pa se je spomnil umrlega župnega načelnika tov. Sajovica. Društvo, ki praznuje letos 30 letnico obstoja, si je postavilo lep gasilski dom z balkonom. Nabavilo si je leta 1930. motorno brizgalno ter razno drugo opremo. Lansko leto pa si je nabavilo rešilni avto, ki pa služi tudi za prevoz motorne brizgalne in gasilcev k požaru. Marljivemu gasilnemu in reševalnemu društvu, ki je eno najboljših podeželskih na Gorenjskem, želimo še mnogo uspehov in kličemo pridnemu načelniku in celemu odboru kakor vsem članom: Krepko naprej!

Hajdina pri Ptuj. Tukaj je umrl nagle smrti po zastrupljenju pri delu na posledicah tetanusa nad vse priljubljeni načelnik domačega gasilnega društva in častni član ptuj-ske gasilske župe, tov. Franc Pintarič. Velikanska udeležba pri pogrebu priča očitno, kako priljubljen je bil blagopokojni. Društvo bo težko pogrešalo marljivega in vestnega člana načelnika, rodbina pa dobrega očeta.

Prostovoljno gasilno društvo Bukovci pri Ptuj. je imelo na novega leta dan svoj redni občni zbor. Iz vsega delovanja društva se vidi, da so bili vsi člani na mestu in da se zavedajo svojih dolžnosti. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen načelnik tov. Bezjak Jožef. Novo izvoljena sta podnačelnik tov. Kukovec Franc in tajnik tov. Jurančič Josip; v ostalem pa je izvoljeno staro načelstvo. Društvo bo priredilo v tekočem letu tečaj, ki ga bo vodil tov. Jurančič.

Prostovoljno gasilno društvo v Št. Vidu pri Ptuj. je imelo dne 6. marca svoj redni občni zbor. Izvoljeno je bilo z malimi izpremembami staro načelstvo z načelnikom Musekom, poveljnikom Klenovškom in podpoveljnikom Bračičem na čelu. Društvo je imelo vkljub težki gospodarski krizi v minulem letu 7.000 Din dohodkov.

Dobindol. Prostovoljno gasilno društvo je imelo 6. t. m. svoj občni zbor. Društvena poročila je vzelo članstvo na znanje in se je izvolil odbor z načelnikom Francem Vidmarjem. Društvo si gradi svoj dom, ki ga bodo blagoslovili na binkoštno nedeljo. Binkoštni ponedeljek pa se vrši žrebanje efektne loterije, ki bi se bilo moralo vršiti že 25. oktobra t. l. Društva, ki so prejela srečke, prosimo, da nam do žrebanja nakažejo denar za razprodane srečke, oziroma vrnejo srečke.

Šenčur pri Kranju. Na pustno nedeljo so gasilci gostovali v Društvenem domu z igro »Trie vaški svetniki«. Naši požrtvovalni člani so igro sami izbrali, se povsem tudi samostojno učili in naštedirali brez pomoči kakega inteligentnega režiserja. Zato je bilo zanimanje za izvedbo ogromno. Dvorana je bila nabito polna in dobro razpoloženje se je od dejanja do dejanja stopnjevalo. Šenčurska mladina je s tem ponovno dokazala, da zna samostojno tudi nekaj pokazati. Prireditelj je podpirala naša znana gasilska godba pod spretnim vodstvom kapelnika g. A. Mavriča. Hvale vredno je tudi to, da med mlajšo in starejšo generacijo pri gasilstvu vlada tesen spoj in dober sporazum. To priča letošnji občni zbor, na katerem so se volitve izvršile z zaupnico staremu odboru z načelnikom M. Sušnikom vred. Od skromnih početkov je vztrajno dobro gospodarstvo dalo tukajšnjim gasilcem dokaj lepo premoženje. Naše gasilce imamo radi in smo ponosni na nje, ker se pri njih mladina lepo nadalje izobrazuje in kaže plodove svojih trudov v lepi igri in dobri glasbi. Mladim in starim gasilcem je častitavo. Posebno pa velja to tudi zaslužnemu preizkušnemu odboru z načelnikom M. Sušnikom, ki vodi vse kulturno življenje Šenčurju v korist in ponos.

Gasilska župa Novo mesto. V pretečenem letu je priredila novomeška Gasilska župa 6 delnih župnih vaj, medtem ko se je 7. delna župna vaja, ki bi se imela vršiti dne 11. XI. 1931. v Šmihelu pri Novem mestu, odložila radi slabega vremena na pomladanski čas letošnjega leta.

Delne župne vaje so se vršile v sledečem vrstnem redu:

1. Dne 11. oktobra 1931. ob pol 2. uri popoldne v Podturnu pri Toplicah, katere so se udeležila društva: Toplice z 24 člani, Podurn z 25 člani, Valtavas z 22 člani, Črmošnjica s 62 člani, Uršna sela z 21 člani in Dobindol, kjer je osnovano društvo šele na novo in nima še potrebnega orodja. Zato se je udeležilo vaje le društveno načelstvo in nekaj članstva, zaradi pridobivanja vpogleda v gasilsko delo. Pri vaji so sodelovale poleg ostalega gasilskega orodja 4 motorne in 1 navadna ročna brizgalna.

2. Dne 18. oktobra 1931. ob 9. uri dopoldne v Mirni peči, katere se je udeležilo društvo Mirna peč s 34 člani, motorno in ročno brizgalno ter z vsem ostalim razpoložljivim orodjem.

Te vaje bi se morale udeležiti tudi društvo v Globodolu. Prišel pa je edino društveni načelnik in blagajnik, ki sta izjavila, da se ostalo članstvo vaje ni hotelo udeležiti, ne da bi pri tem navedlo svoje vzroke. Sodbo o disciplini članstva tega društva prepuščamo čitateljem, župno vodstvo pa bo, ako se taki nedostatk v bodoče ne odpravijo in se ne bo pričelo že enkrat z rednim delom, predlagalo razpust.

3. Dne 18. oktobra 1931. ob 2. uri popoldne v Trebnjem, ki so se je udeležila društva: Trebnje z 62 člani, Ponikve z 20 člani, Vel. Loka z 27 člani, Dobrniče z 12 člani, med tem ko se je od društva na Čatežu udeležil vaje le tajnik in blagajnik z opravičbo, da je društveni načelnik obolen in da društvo ni nikjer dobilo na razpolago radi prevelike oddaljenosti potrebne priprave za dovoz gasilskega orodja in moštva k vaji. Pri vaji so sodelovale poleg ostalega gasilskega orodja 4 motorne in ena ročna brizgalna.

4. Dne 18. oktobra 1931. ob 2. uri popoldne na Mirni, katere so se udeležila društva: Mirna z 21 člani, Ševnica s 17 člani, Selo z 28 člani. Poleg ostalega gasilnega orodja so sodelovali 2 motorni in 1 navadna ročna brizgalna.

5. Dne 25. oktobra 1931. ob 10. uri dopoldne na Ratežu, katere so se udeležila društva: Brusnice s 17 člani, Smolenja vas z 26 člani in Gabrje z 22 člani. Pri tej vaji so sodelovali poleg ostalega orodja 2 ročni brizgalni. Članstvo društva v Gabrju, ki do danes še nima potrebnega orodja, je bilo pridrženo ostalim dvem brizgalnam in drugemu gasilskemu orodju.

6. Dne 25. oktobra 1931. ob 2. uri popoldne v Šmarjeških Toplicah, pri kateri so sodelovala društva: Šmarjeta s 15 člani, Št. Peter z 18 člani in Bela cerkev z 18 člani. Pri tej vaji so sodelovale poleg ostalega gasilskega orodja 3 ročne brizgalne.

Vse vaje so se vršile v obliki zamišljenih požarov, za kar so izdelali načrte, in sicer: za 1. vajo načelnik društva v Toplicah tov. Žvan Janko, za 2. vajo načelnik društva v Mirni peči tov. Zupančič Jernej, za 3. vajo načelnik društva v Trebnjem tov. Zupančič Jožef, za 4. vajo načelnik društva na Mirni tov. Bulc Franc, za 5. vajo načelnik društva v Brusnicah tov. Hudoklin Franc, za 6. vajo ni bil pripravljen načrt, ker je bil načelnik društva Šmarjeta, kateremu je bilo poverjeno vodstvo te vaje, po svojih zasebnih poslih več časa odsoten.

Pri 1. vaji je bilo položenih 620 m cevi, vodo so podajali skozi 8 ročnikov, kar se je izvršilo v 3 min. po požarnem alarmu. Pri drugi vaji je bilo položenih 800 m cevi, vodo so podajali skozi 5 ročnikov, to se je izvršilo v 6—8 min. Pri 3. vaji je bilo položenih 1200 m cevi, vodo so podajali skozi 8 ročnikov in to se je izvršilo v 2—8 min. Pri 4. vaji je bilo položenih 500 m cevi, vodo so podajali skozi 4 ročnike, kar se je izvršilo v 14 min. Pri 5. vaji je bilo položenih 550 m cevi, vodo so podajali skozi 3 ročnike, in to se je izvršilo v 6 min. Pri 6. vaji pa je bilo položenih 200 m cevi, vodo so podajali skozi 3 ročnike, ter je bilo izvršeno vse v 6 min.

Vaje v Podturnu, Mirni peči, Trebnjem, Mirni in na Ratežu so izpadle prav dobro, med tem ko je bila vaja v Šmarjeti z ozirom na slabo organizacijo od strani društva v Šmarjeti zelo slaba.

Načrti za posamezne vaje so bili prav dobro izdelani in so se radi tega tudi vaje nad vse pričakovane dobro izvršile, za kar gre vse priznanje tov. voditeljem posameznih vaj, ki so s tem ponovno pokazali svojo tehnično zmožnost. Priznanje pa gre tudi ostalim tov. načelnikom in poveljnikom, ki so tudi pokazali izvežbanost svojega članstva za nastope pri požarih.

Nadzorstvo nad vajami je vršil tov. župni načelnik Jevšek K. z ostalimi člani župnega upravnega odbora, izvemši vaje v Podturnu, kateri je prisostvoval tudi zvezni prisednik tov. Ivan Rakoše.

Po vsaki končani vaji so se vršile pod vodstvom župnega podnačelnika tov. Windischerja redovne vaje, pri katerih se je pokazalo, da so nekatera društva tudi v tem oziru zelo napredovala, med tem ko so nekatera tudi slaba, kar je pa želeli, da se do prihodnjih župnih vaj popravijo.

Istotako se je vršil po končanih vajah pouk društvenih trobentačev pod vodstvom tov. Košička Antona in se je ugotovilo z malimi izjemami, da obvladajo društveni trobentači prav slabo posamezna znamenja, kar često povzroča pri požarih velike zmešnjave. Priporočajo se, da tov. načelniki posvete svojim trobentačem vso pozornost, da bodo vsa požarna znamenja brezhibno obvladali, ker le na ta način bo omogočeno uspešno delo pri požarih.

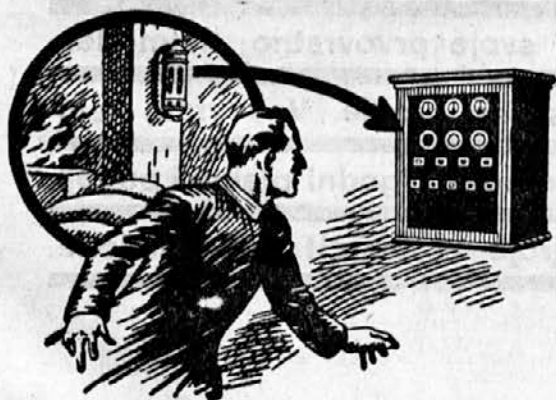
Sočasno med vršnimi se vajami pa se je izvršil pregled društvenega poslovanja v administrativnem oziru.

V splošnem se je ugotovilo, da nekatera društva tudi te posle vrše točno po navodilih JGZ, so pa tudi taka društva, ki se za to poslovanje popolnoma nič, ali pa prav malo zanimajo.

Ugotovilo se je med drugim, da nekatera društva kljub ponovno izdanim navodilom v okrožnicah še do danes nimajo predpisanih poslovnih knjig, za kar se jih ponovno na tem mestu poziva, da si jih takoj nabavijo. Dalje, da vodijo nekatera društva blagajniške knjige skrajno malomarno, nimajo za izdane zneske prilog, po knjigah radirajo itd., kar povzroča često prepire v društvu, se očitajo sleparije in vse mogoče nepravilnosti, kar bi pa pri točnem poslovanju lahko vse odpadlo.

Končno je še omeniti, da naj ne smatrajo prizadeta društva, da je to kakršnakoli sekatura od strani župe, pač pa, da so to zahteve JGZ, katere mora župno vodstvo vpoštevati, prav tako pa so dolžna društva napram župi, da vrše delo po izdanih navodilih, ker brez reda ni napredka in še manj pa uspešnega dela.

A. F.

Samodelujoči javilci požarov

odkrijejo vsak požar v nastanku
in označijo takoj kraj požara

JUGOSLAVENSKO SIEMENS D. D.

ODDELEK ZA ŠIBKI TOK

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 1b

Književni pregled.

Pavle Flere: Pravljice. — Ljubljana 1931. — Natisnila in založila Učiteljska tiskarna. — Str. 169. — Cena v polplatno vezani knjigi 36 Din, v celo platno 45 Din. — Snov za pravljice, ki jih je s spretno in srečno roko v tej knjigi zbral Pavle Flere, je vzeta največ iz narodnega blaga, ki so ga pričbevali v »Slovenskem Glasniku« in »Slovanu« Matija Valjavec in drugi. — Pravljice so po vsebini razvrščene v šest razpredelkov, ki govore o vilah in drugih čudežnih bitjih, o svetih na zemlji, o zakletih in izpremenjenih, o lažeh in drugih premetenostih, o vragu in vragolijah in končno o živalih. — Pisano, bujno življenje se razvija pred nami, nanizano v bogato kito narodove fantazije, da ne moreš odložiti knjige, dokler je ne prečitaš do konca. Zanimiva, privlačna zbirka ljudske poezije, duhovitosti, šale in dovtipa budi v enaki meri pozornost in nudi užitek vsakemu — ne samo mladini — kdor si zaželi razvedrila. Knjigo je okrasil s slikami Maksim Gaspari, ki je tudi to pot čudlično pogodil duha narodne poezije in narodnega sloga, ki sta tako obilo izražena v njej. Vse v vsem: knjiga, ki je vredna čitanja, zato jo priporočamo v nabavo vsem javnim, uradnim in zasebnim knjižnicam. Priporočata pa jo najbolj vsebina in oprema.

Petelinčkova ženitev. — Šaljivi mladinski zbor, po A. Hajdrihovem moškem zboru in narodnem napevu dvoglasno, oziroma troglasno s spremljevanjem klavirja ali harmonija priredil Anton Kosi. — Učiteljska tiskarna je izdala in založila to glasbeno delce, ki bo jako dobrodošlo šolam in prosvetnim društvom za javne nastope. Lahek, veselošaljiv in prikupljiv napev se giblje v primerni legi za mlada grla, spremljevanje klavirja ali harmonija je pisano v lahkem slogu, da ga zmore tudi manj izvežban igralec. — To glasbeno delo, ki je tudi po obliki in tehniški izvedbi odlično uspelo, toplo priporočamo šolam in društvom v nabavo. Cena Din 8.—. Naročila v Učiteljski knjižarni.

Podpirajte tврdke,
ki inserirajo v „Gasilcu“!

Gasilci!

Dobro, modro sukno dobite že od Din 50.— naprej. Prav poceni kupite močno blago za letne obleke, kape, znake in drugo. Kroje Vam izdela po meri tovarna oblek

Stermecki, Celje, št. 17

Gasilska društva imajo ugodnosti: plačevanje na mesečne obroke

Zahtevajte ponudbe z vzorci in cenikom!

LESTVE

Tvornica

PARTL & FROLÍK
ČES. BUDĚJOVICE
Č. S. R.

A. KASSIG

LJUBLJANA

ŽIDOVSKA ULICA

Ustanovljeno leta 1890.

Izdelovanje čepic, zaloga krojnih potrebščin. Priporočamo vse krojne potrebščine za gasilce (po najnovejših predpisih JGZ.), kakor: čepice, gumbe, piščalke, naramke, znake za bluže in čepice, rdeče blago, vrvice za piščalke, trobke in rogove, lipove liste itd. Naramke vseh vrst lastnega izdelka, fino izdelane in trpežne. — Podjetje je na novo moderno urejeno in povečano. — Cenik brezplačno!

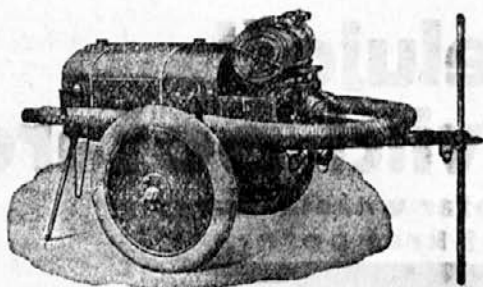
Gasilski zavodi d. d.

čechy při Prostějovu na Moravském

Ustanovljeno leta 1820.

podružnica Maribor

Tomšičeva ul. št. 6

Lahka, dvokolna motorna brizgalnica z 16/18 HP motorjem, dobava vode 800 l v min., pritisk do 16 atm.

Specialna tovarna brizgalnic, sesaljk, lestev, cevi in oprave za gasilce, ekstinkterjev, avtomobilnih in motornih brizgalnic priporočamo svoje prvovrstno, najmodernejše gasilsko orodje. Vse vrste telovadnega orodja. Ugodni plačilni pogoji. Za vse stroje se jamči! Cene solidne.

GOOD YEAR

avto-pnevmatike

se uporablja na svetu več nego katerekoli druge znamke. — Edina kvalitetna ameriška znamka na trgu. — Nenadkriljiva v elastičnosti...

odpornosti...
in trpežnosti...

Fiksne netto cene!

Vse dimenzije
na zalogi:

I. LOVŠE
LJUBLJANA
Tavčarjeva 7

Telefon 27-28

Brzjavke: LOVEKO

ZAHTEVAJTE CENIKE!

Jubileje, blagoslovitev zastav, gasilskega orodja in doma, in v sličnih primerih se proslava najlepše konča, ako je na programu zvečer iluminacija t. j. umetna razsvetljava. Za to potrebne rakete, raznobarvne napise v ognju, grbe, letnice, razne slike in portrete, bombe s tisoči raznovrstnih zvezd, ter razne druge novosti v tej stroki izdeluje

PRVA JUGOSLOVANSKA TVORNIC

»PYROTA«

JANKO BOVHA / CELJE

USTANOVLJENA LETA 1922.

Dalje izdeluje tudi baklje za bakljade, aranžira umetno razsvetlavo in umetne požare z umetnim dimom, razne signalne in alarmne naprave za slučaj požara. Pohvalna pisma za izvršene ognjemete v vseh delih naše države, kakor tudi od zveze in kongresa. Zahtevajte lepo ilustrirane cenike in prospekte. Naročite samo domače blago in to pravočasno.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

LJUBLJANA, PREŠERNOVA 3

je največja regulativ. hranilnica v Jugoslaviji. Ima vlog nad 480.000.000 Din. Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina z vsem svojim premoženjem in davčno pomočjo.

Vse naložbe obrestuje kar najbolj ugodno. Posojila dovoljuje na posestva, menice in vrednostne papirje čim najceneje. Za male trgovce in obrtnike ima posebno kreditno društvo, za pupilne naložbe pa sodni depozitni oddelek. Za varčevanje mladine izdaja domače hranilnike, za pošiljanje denarja po pošti pa svoje položnice.

Telefon štev. 2016 in 2616.

Poštni čekovni račun štev. 10.533.

Uradne ure za stranke so od 8 do 12.

**SPECIALNI KOMPLETNI AVTO-
MOBILI IN ŠASIJE SVETOVNO-
ZNANIH ZNAMK AVSTRO FIAT
in INTERNATIONAL ZA VSE
GASILSKE SVRHE, motorne
brizgalne, gasilske lestve, re-
šilni in škropilni avtomobili itd.**

Generalno zastopstvo

O. ŽUŽEK

LJUBLJANA

Tavčarjeva ulica 11

Telefon Interurb. 2461

Posluje po vsej Jugoslaviji. Ustanovljena leta 1913.

»JUGOSLAVIJA«

SPLOŠNA ZAVAROVALNA DRUŽBA

Ravnateljstvo za Dravsko banovino v Ljubljani.

Sklepa:

1. požarna zavarovanja,
2. življenska zavarovanja,
3. nezgodna in jamstvena zavarovanja,
4. zavarovanja proti škodam vsled tatinskega vloma.
5. transportna zavarovanja,
6. zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla.

Največji tu delujoči zavod. - Družba je prezela od "Graške vzajemne zavarovalnice" in od zavarovalnih družb "Feniks" (požarni oddelek) in "Franko-Hongroise" vse njih kupčijski obstoj v naši državi. - Najnižje tarife. Takojšnja izplačila škod.

Po naredbi ministrstva za vojsko in mornarico nadomeščajo police splošne zavarovalne družbe "JUGOSLAVIJE" žensitvene kavelje za častnike.

Telefon 2751. PISARNA: DUNAJSKA CESTA ŠT. 15. Telefon 2571.

UČITELJSKA TISKARNA LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA

Telefon štev. 2312 / Račun pošt. hranilnice 10.761

JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

LASTNA TVORNIC ŠOLSKIH ZVEZKOV

Pri zavarovanju predmetov
proti požaru in pri življenjskem
zavarovanju, zavarovanju otro-
ške dote in pogrebnih stroškov

vpoštevajte edino-le

VZAJEMNO ZAVAROVALNICO

LJUBLJANA
MASARYKOVA CESTA
ki Vam nudi naj-
ugodnejše pogoje.

GASILNA DRUŠTVA, POZOR!

Preden si nabavite potrebne cevi,
Vas vljudno vabim, da si ogledate
mojo zalogo:

NORMALNIH GASILSKIH CEVI

izdelke slovitih čeških tovarn, katere
ustrezajo vsem zahtevam!

IVAN N. ADAMIČ

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 31
MAR BOR, VETRINJSKA ULICA 20
CELJE, KRALJA PETRA CESTA 33

Gasilci, pozor!

Naznanjam vsem gasilnim društvom, da sem
preselil svojo bogato zalogo gasilskih po-
trebščin v Ljubljani iz Šelenburgove ulice
na Kongresni trg šte. 8
ter se cenjenim društvom še nadalje pri-
poročam za naklonjenost. — Zaradi pre-
selitve gasilnim društvom znaten popust.

Filip Bizjak,
krznar in izdelovatelj čepic.

»SAVA«

obča zavarovalna d. d. v Zagrebu,

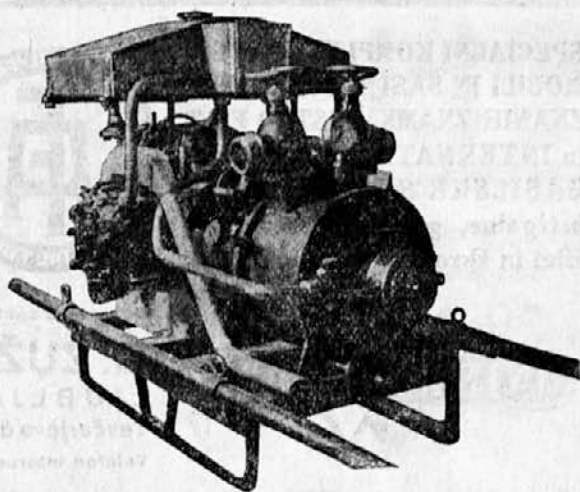
ustanovljena od jugoslovanskih denarnih zavodov: Prva
hrvatska štedionica in Jugoslavenska udružena banka d. d.
v Zagrebu, Jadransko-Podunavska banka d. d. in Zemaljska
banka d. d. v Beogradu ter Zemaljska banka za Bosnu i
Hercegovinu v Sarajevu, je prevzela v kraljevini Jugoslaviji
elementarna zavarovanja občne zavarovalnice Assicurazioni
Generali v Trstu. Lastni družbeni jamstveni fondi nad
40 milijonov dinarjev brez garancij bank-ustanoviteljic. —
Izplačila za škode od leta 1921. nad 160 milijonov dinarjev.

GENERALNI ZASTOP ZA DRAVSKO BANOVINO
V LJUBLJANI, MARIJIN TRG / SV. PETRA CESTA 2

posluje v vseh zavarovalnih strokah.

Račun poštne hranilnice št. 13.200

Telefon 24-34

Izdelovanje gasilskih motornih brizgaln,
strokovno popravljanje vseh drugih inozem-
skih, zaloga najboljših tlačnih cevi in tovar-
niško vezivanje njih.

Na željo se vezivanje vrši tudi v lastnih
gasilnih domih.

Matias Supan in sin

Lastnik Andrej Supan

Centrala: Kropa

Fillala: Ljubljana, Gosposvetska cesta 16

ECCLESIA

JOSIP HAFNER, DRUŽBA Z O. Z.
LJUBLJANA, PRISOJNA ULICA 5

Izdeluje društvene zastave, po-
sebnost gasilске, v vsaki izde-
lavi od najpreprostejše do najbo-
gatejše. — Zastave se izdelujejo
po lastnih ali predloženih načrtih.
V naših delavnicah so zaposlene
samo prvovrstne delovne moči,
zato lahko prevzamemo vsako
jamstvo za naše izdelke. —
Edino tovrstno podjetje v državi
z lastnimi po modernih princi-
pih opremljenimi delavnicami. —

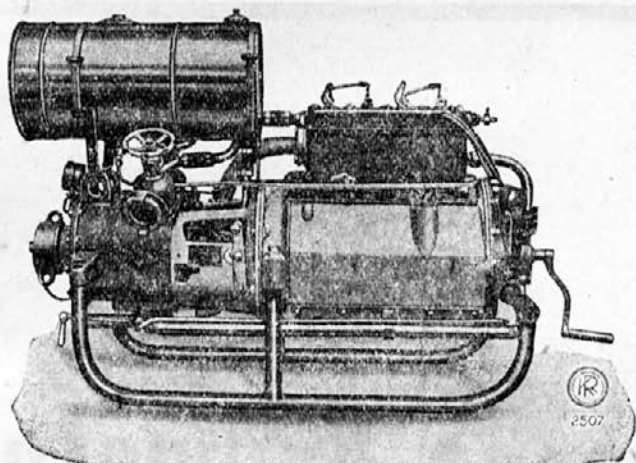

Zahtevajte naš specialni cenik za gasilске zastave! Na željo pošljemo specialen načrt ali pa zastave,
ki so v delu, na ogled! — Organizacija našega podjetja nam dovoljuje brezkonkurenčne cene!

Konrad Rosenbauer, Linz ob D. K. Rosenbauer in drug, Celje

tovarne motornih brizgalnic in gasilskega orodja

NASLOV ZA BRZOJAVKE: FR. KOŠIR CELJE ★ TELEFON 99

Dvocilindrska motorna brizgalnica, model 1929, 18/20 HP., pritisk do 16 atm. Hladilnik novega sistema, ogrevanje črpalke s toplo čisto vodo.

Prenosna štiricilindrska motorna brizgalnica, model 1929/30. 24 HP.

Najnovejša konstrukcija se izdeluje na dvokolne, štirikolne in avto-priklopne vozove.

Na podlagi 20letne preizkušnje v motornih brizgalnah priporočamo svoje avtomobilne, štirikolne, dvokolne in prenosne motorne brizgalnice.

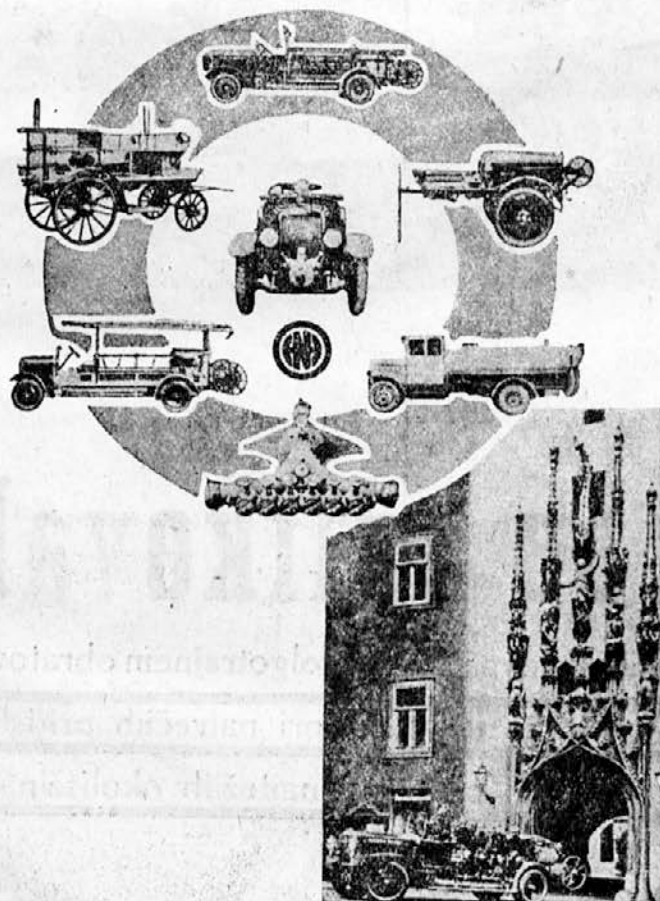
Škropilni avtomobil s pripravo za snajenje in pometanje cest.

Več kot 2000 Rosenbauerjevih brizgalnic po vsem svetu.

Vsakovrstne lestve, gasilsko opremo, čelade, pasove in vse v to svrhu spadajoče predmete. Brezplačne ponudbe, predvajanje brizgalnic, informacije itd. na željo:

FRANC KOŠIR, CELJE

glavno zasedništvo in zaloga za Dravsko banovino.

Motorne brizgalnice

avtomobilne, dvokolesne, prenosne, s prvovrstnim delovanjem, po najnižjih cenah
avtomobilne . . . od Din 80.000—
dvokolesne " 30.000—
dobavlja franko Jugoslavija

HRČEK & NEUGEBAUER

SPECIALNA TVORNIC BRIZGALNIC
BRNO, ČEŠKOSLOVAŠKA REPUBLIKA

Reprezentanca za Jugoslavijo:

KR. JAKOVLIČ

ZAGREB, BEOGRADSKA ULICA 10

Več komadov rabljenih ročnih brizgalnic, prevzetih na protiračun, se lahko dobi s 3 letnim jamstvom. Cena 6.000 do 8.000 Din franko Jugoslavija. Prikladno za manjša vaša gasilska društva.

Zahtevajte brezplačne ponudbe.

TELEFON 2642
2830
2829

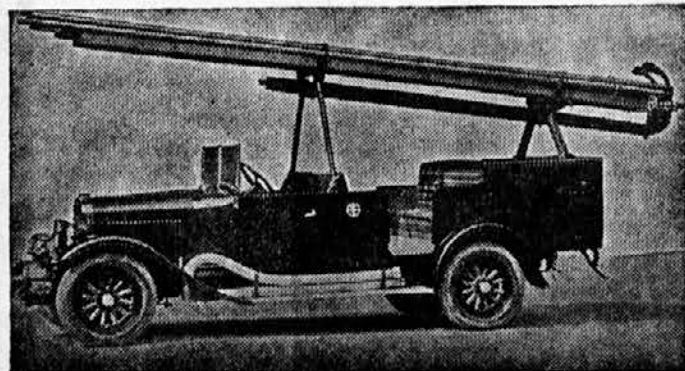
STROJNE TOVARNE IN LIVARNE, D. D.

V LJUBLJANI

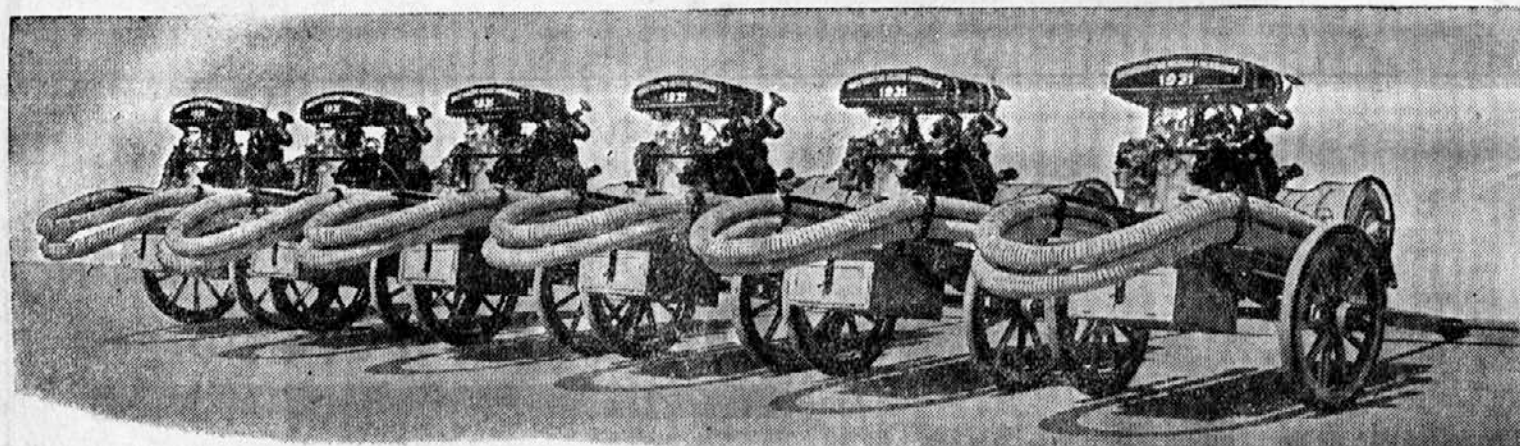
KOVINSKI
OBRAT

izdelujejo po svojih lastnih modelih
najmodernejše in najbolj priročne

motorne brizgalne

z delazmožnostjo od 600 do 1400 litrov na min.

Naše motorke, ki so delale v nešteti
primerih vzporedno z inozemskimi, so
vedno najboljše delovale — prav posebno

so se odlikovale

- z brezhibnim delovanjem pri dolgotrajnem obratovanju
- z velikim gasilnim učinkom pri največjih pritiskih
- z največjo zanesljivostjo pri najtežjih okoliščinah

Zahtevajte cenik in ponudbe!